

- Jeff Bragg spærrer den trafikerede hovedvej med stopskilte og driver sine 180 malkekøer over på under 90 sekunder.

tekst KIRSTINE LAURIDSEN, Kvægbrugskonsulent, Cand. agro., Økologisk Landsforening

Eget lyskryds til køerne

Bilisterne må holde tilbage, når 180 køer to gange om dagen skal krydse en hovedvej i Maine, USA. Det fortæller konsulent, der har været på studietur med 36 danskere til USA og Canada

Turistguiden for de amerikanske stater New Hampshire og Vermont omtaler en økologisk trend med produktion af æg, cheddarost, grøntsager og æblecider samt økologiske madsteder og overnatningsmuligheder.

36 økologiske landmænd fra Danmark besøgte blandt andet to kvægbrug og en forsøgsstation på en studietur op langs USA's nord-østkyst i staterne Massachusetts, Maine, New Hampshire og Vermont, samt Quebec i Canada. Turen var arrangeret af fagligt team i Økologisk Landsforening og bød på et tæt program med mange indtryk.

Økologi halverede dyrlægeregningen

Jeff og Kathy Bragg bor i staten Maine og ejer en bedrift med 324 hektar, hvor 243 hektar er i omdrift og 81 hektar er græs til afgræsning. Besætningen er på omkring 180 årskøer plus opdræt med et ydelsesniveau på cirka 8.200 kg mælk.

De primære fodermidler er byg, sojabønner, hestebønner, græsensilage,

majsensilage og græs til afgræsning. Hovedparten bliver produceret på ejendommen, og der indkøbes sojabønneemel som et biprodukt. Gården blev omlagt til økologi i 2004 af økonomiske årsager, men i dag kunne de ikke tænke sig en anden produktionsform.

- Jeg lærer noget nyt hele tiden, pointerede Jeff Bragg.

Køerne malkes klokken fem om morgenen og igen klokken 15 om eftermiddagen. Tiden mellem de to malkninger blev kommenteret af deltagerne, da ydelsen kunne være højere med 12 timer imellem malkningerne. Familien havde valgt denne løsning af hensyn til de ansatte og til familielivet.

På bedriften er der 15 ansatte, svarende til seks heltidsansatte. Muligheden for at have mange ansatte er vigtig for Jeff Bragg. Han malker altid selv mandag morgen og kan på den måde følge godt med i, hvad der sker i besætningen. På mandage arrangeres der faste månedlige besøg af enten dyrlægen, klovbeskæreren, ydelseskontrol eller andre. Dyrlægeregningen blev mere end halveret efter omlægning til økologi

og faldt fra 700 dollars til 300 dollars pr. måned. Mælken afsættes til det økologiske andelsselskab Organic Valley, som ejes af mere end 1.500 producenter og andre ejere. Prisen på mælk varierer som i Danmark, men der er mangel på mælk i området, og Jeff Bragg forventer at prisen stiger.

180 køer krydser hovedvejen

Kun 19 af de 81 hektar til afgræsning ligger på samme side af hovedvejen som driftsbygningerne, og Jeff Bragg har derfor opsat blinklys og stopskilte ved overgangen. Det tog tre personer mellem 60 og 90 sekunder at få køerne over vejen. Hertil kommer både forarbejde og lukning af låger. Vejen er meget trafikeret, og en kort spærretid er afgørende.

Driveveje og udendørsarealet ved stalden, som køerne skal ud på om vinteren, er lavet af beton, mens drivevejen på den anden side af hovedvejen er en almindelig markvej. Vejret påvirker uden tvivl drivevejen, da der er ekstremt koldt om vinteren og meget varmt om sommeren. Der er lavet nogle gode dybe riller i betonen, så køerne bedre kan stå fast.

Producerer yoghurt på eget gårdmejeri

Jack Lazor bor på en ejendom i højlandet i Vermont, og han har været økolog siden 1979. Der hører 101 hektar til farmen, heraf er cirka 50 hektar med græsafgrøder.

Han har eget mejeri med produktion af yoghurt fra gårdens 50 jerseykøer. Ugentligt producerer mejeriet mellem 5.000 og 7.000 liter yoghurt, hvor cirka 65 procent sælges i nærområdet gennem supermarkedet Natural Food.

Jack Lazor klagede over prisen og mente, at primærproducenten altid kom sidst, hvilket virkede bekendt blandt turens deltagere. Besætningens køer yder cirka 6.100 kg mælk pr. år og fodres med græs i wrapballer, moden majs, byg, havre og sojabønner. I besætningen bruges meget homøopatiske midler, og ejendommen passes af 12 ansatte, hvilket svarer til otte på fuld tid.

Jack Lazor havde lavet sin egen afgræsningsstrategi for at undgå problemer med oprådte driveveje eller marker ved ledhuller. Køerne var inddelt i en gruppe med malkende og to grupper med goldkøer, hvor græsmængden var reduceret for goldkøerne. Vi så på en mark som ikke havde været omlagt i 25 år og den anden mark i 12 - 13 år. Der var kun isået lidt, og begge marker blev afgræsset hvert år.

Afgræsningen foregår ved, at der laves en drivevej midt på marken, hvor vandtilførsel og kar placeres. Tråden flyttes hver dag i begge ender af marken således, at der hele tiden er nyt græs. Det afgræssede stykke tages fra og puds, så der senere kan tages slæt. Drivevejen sås igen i foråret, og der tages et slæt hø, hvorefter den kan bære transporten af køer igen.

Nogle marker blev kun afgræsset en gang pr. år i cirka en til halvan-

iKeenan®

den intelligente blander

Dokumenterede resultater fra over 1.000.000 køer på 9.800 gårde i 25 forskellige lande

AutoStop®, PACE® Connect og Mech-fiber® ekspertise

Keenan skaber en ny model for fodring af kvæg

iKeenan er en kombination af:

AutoStop®: stopper automatisk PTO'en når blandingen er færdig

PACE® Connect: mobil fjernstyring af foderplaner og effektivitet

Mech-fiber®: sikrer optimal værdi gennem det perfekte miks

Kombinationen af disse unikke egenskaber gør iKeenan til en af de mest avancerede fuldfoder-vogne i verden

For mere information besøg: www.keenan.dk eller ring på 7012 8090

BOVILOGISK | AUGUST 12

9

■ Det idylliske højland i Vermont, USA, danner rammen for Jack Lazors mælkeproduktion. Tråden flyttes hver dag for at sikre frisk græs til de 50 jerseykøer.

■ Jack Lazors hjemmelavede yoghurt vakte stor begejstring hos de danske landmænd.

■ Hovedvejen spærres med store stopskilte og blinklys mens medarbejderne bærer gule veste.

■ Store riller i betonen sikrer et skridsikkert underlag til Jeff Braggs malkekøer.

den måned og ellers brugt til slæt. På den måde blev markerne ikke optrådte, og vejen var god til køerne. Der var ingen problemer ved, at køerne gik op til 1.000 meter væk fra ejendommen.

Jack Lazor var meget optaget af alsidigheden i græsblandingerne, og havde prøvet med forskellige urter. De mindste kvier på græs havde adgang til en hytte, og der blev gjort meget ud af folskiftet, så de fik et nyt areal midt på sommeren, hvor der ikke havde gået dyr før i denne sæson. Det mener han mindsker risikoen for parasitinfektioner.

Forsøg med græssets fedtindhold

På forsøgsstationerne hørte vi om forskellige protein og fedtafgrøder. I øjeblikket kører der et forsøg hos Jack Lazor, der ser på hvorledes græssets fedtindhold kan påvirkes. Køernes hovedfoder er typisk græs, og det vil være et godt sted at sætte ind. I nogle forsøgspareller blev der tilsat forskellige midler så som magnesium, melasse, kobolt og andet. Her følges påvirkningen på græssets fedtindhold og forskellen imellem forskellige græsarter.

Vi hørte desuden meget om sojabønner, som dyrkes meget i området, men også om olieholder som protein og fedtkilde. Der vil blive lavet yderligere undersøgelser i den kommende periode med olieholder, og resultaterne vil blive offentliggjort i deres tidsskrift. Det kunne være interessant, om vi i Danmark kunne bruge olieholder til at øge fedtforsyningen til køerne. Udbyttet er dog stadig den begrænsende faktor, men forsøget bør gøres.

De økologiske regler for mælkeproducenter i USA er blandt andet:

- 30 % af tørstof i foderrationen skal være afgræsningsgræs om sommeren
- Køer og kvier skal være på græs i minimum 120 dage
- Kalve skal være ude fra seks måneder
- Antibiotika må ikke anvendes til behandling af dyr. Behandlede køer skal udsættes
- Alt foder skal være økologisk
- Køer skal have adgang til et udeareal (cementareal) hele året
- Anvendte mineraler og vitaminer skal stå på en liste over godkendte fodermidler

Indtryk fra turen

Tæt på den canadiske grænse i det nordlige Maine bor ikke ret mange mennesker, mens der bor cirka 50 millioner i området ned til New York. I dette nordøstlige hjørne af USA bor mange veluddannede mennesker, som efterspørger kvalitet og økologi. Landmændene tror, at dette bliver deres redning til et fremtidigt økonomisk overskud. Forskellen over grænsen mellem USA og Canada var slående. Syd for grænsen er der mange mindre ejendomme, mens der nord for grænsen er store jævne arealer, der er effektivt dyrket. Grænsekontrollen var temmelig grundig, og vi skulle alle ud af bussen og igennem en pas-kontrol, hvor der blev spurgt ind til, hvad vi medbragte. De amerikanske landmænd havde fortalt, hvordan kontrollen foregik, og de kunne ikke blot køre over grænsen og hente noget man manglede. Enkelte købte og importerede dog foderstoffer eller såsæd fra Canada. ■